

Analgetica, zoals acetylsalicylzuur
Antiflogistische analgetica, zoals o.a. fenylobutazon, oxyfenbutazon en indometacine

Tetracyclines, zoals o.a. tetracycline en doxycycline

Diverse geneesmiddelen, o.a. emeproniumbromide, KCl (in tabletten), chloralhydraat (in capsules)."

De mededeling van de heer MEYBOOM bewijst naar mijn mening dat dergelijke informatie bij het voorschrijven en afleveren van bovengenoemde geneesmiddelen zeer gewenst is.

Literatuur: MEYBOOM, R. H. B. (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 1170.

Amsterdam, november 1977

F. W. H. M. MERKUS

Graag dank ik prof. MERKUS voor zijn waardevolle commentaar.

Leidschendam, november 1977

R. H. B. MEYBOOM

Niet-operatieve behandeling bij achtergebleven galstenen in de ductus choledochus

Het artikel van collega LEGUIT (1977) behoeft mijns inziens enige aanvulling. Aan de methode met behulp van de Dormia-catheter is te weinig aandacht besteed, hetgeen vooral blijkt uit de samenvatting in de laatste alinea. Reeds in 1969 werd door LAGRAVE c.s. melding gemaakt van de succesvolle verwijdering van galstenen via de gefibroseerde tractus van de T-drain en latere publikaties (MAGAREY 1971; SHORE 1971; BURHENNE 1972, 1973, 1974a, 1974b; BEAN e.a. 1974; VAN DE BEEK en BLOM 1975; TYTGAT e.a. 1977) brachten steeds grotere series van succes, zoals collega LEGUIT overigens terecht vermeldt.

Bij zijn patiënten is slechts melding gemaakt van één poging die niet is geslaagd. Dit rechtvaardigt echter niet zijn kennelijke opinie dat deze techniek geen overweging verdient bij de achtergebleven choledochusstenen. Persoonlijk kan ik mij geheel verenigen met wat SHORE in 1971 heeft gepropageerd en waardoor het percentage achtergebleven choledochusstenen teruggebracht kan worden tot 1 à 2: (a) peroperatief: inspectie, direct of door middel van choledochoscopie, cholangiografie; (b) postoperatief: cholangiografie via de T-drain.

Wordt dan toch een steen aangetoond, dan kunnen allereerst de spoelmethoden worden overwogen zoals collega LEGUIT die heeft beschreven. Heeft dit geen resultaat, dan verdient de Dormia-catheter toch de voorkeur. Voor de extractie van verschillende stenen kunnen soms ook méér dan 1 zitting noodzakelijk zijn. Voor de patiënt (above all) betekent dit beslist geen overlast. Pas in allerlaatste instantie zou dan de therapie, zoals vermeld door collega LEGUIT en ook door TYTGAT c.s. (1977) kunnen worden overwogen.

Dat de extractie met behulp van deze catheter-techniek in ervaren handen moet zijn, geldt natuurlijk voor elke medische ingreep.

Literatuur: BEAN, W. K., S. L. SMITH en M. A. CALONJE (1974) *Radiology* 133, 1. — BEEK, A. VAN DE en J. M. H. BLOM (1975) *Ned. T. Geneesk.* 119, 1439. — BURHENNE, H. J. (1972) *Fortschr. Röntgenstr.* 117, 4; (1973) *Amer. J. Roentgenol.* 117, 388; (1974a) *Amer. J. Surg.* 128, 288; (1974b) *Radiology* 113, 567. — LAGRAVE, G., J. L. PLESSIS, G. POUGEARD-DU-LIMBERT e.a. (1969) *Mém. Acad. Chir.* 95, 431. — LEGUIT Jr., P. (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 1500. — MAGAREY, C. J. (1971) *Lancet* I, 1044. — SHORE, J. M. (1971) *Calif. Med.* 114, 1. — TYTGAT, G. N., J. BARTELSMAN, K. HUIBREGTSE e.a. (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 1504.

Utrecht, oktober 1977

J. H. J. RUIJS

BERICHTEN

Buitenland

CONGRESSEN, VERGADERINGEN, CURSUSSEN

Tweede Internationale Congres over de Menopauze, 4-9 juni 1978 te Jerusalem. Nadere inlichtingen verstrekt International Health Foundation, dr. P. A. VAN KEEP, 8, Avenue Don Bosco, 1150 Brussel, België.

Binnenland

Rabies. — In Nederland is dit jaar nog geen rabies bij mensen voorgekomen zoals uit de tabellen voor infectieziekten blijkt, evenmin als in 1975 en 1976. A fortiori dus ook geen geïmporteerde rabiesziekten, maar daarover weet de Rotterdamse GG & GD meer te zeggen: een reiziger gebeten door een vos in Griekenland, keerde terstond naar Rotterdam terug waar hij een volledige rabiesimmunisatie ontving, en een reizigster die door een Turkse hond werd gebeten, werd in Turkije, later in Rotterdam, in bescherming genomen met antirabiesvaccin. Deze twee Nederlanders hadden de folder die op hondsdolheid betrekking heeft, meegekregen bij hun vertrek en daarnaar gehandeld!

In West-Duitsland, Zweden en het Verenigde Koninkrijk deden zich in 1970-1976 15 gevallen van import-rabies voor; van 9 die allen een hondebeet opliepen, is bekend dat zij overleden na 4-35 dagen. Het vrouwblad „Hondsdolheid, gevaarlijke ziekte voor mens en dier” is een uitgave van het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en het Ministerie van Landbouw en Visserij, en is aldaar te bestellen.

Formaldehydegas uit spaanplaat. — Spaanplaat, een houtprodukt waarbij ureumformaldehyde-houdende lijm wordt gebruikt, is door de overheid voor toepassing in de bouw goedgekeurd. Vele bewoners van nieuwgebouwde of verbouwde huizen klagen echter over het formaldehydegas dat vooral in het stookseizoen uit betimmeringen vrijkomt. Een gemengde overheidscommissie, waarin ook het departement van Volksgezondheid is vertegenwoordigd, zal binnenkort nader advies uitbrengen. Over het vrijkomen van formaldehyde uit de ureumverbinding die voorkomt in het zg. UF-schuim dat in de spouw van huismuren worden gespoten om betere isolaties te verkrijgen, werd met betrekking tot CARA-patiënten geschreven in dit tijdschrift (Vraag (1976) 120, 1646).